

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)
3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021
ISBN 978-966-184-417-8

ЗМІСТ

Частина 1

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Освітня програма «Товарознавство та експертиза в митній справі»

Олійник Ю. С., Кириченко О. В. Екологічні
аспекти виготовлення новітніх штучних волокон..... 14

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА

Освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Бут С. О., Капліна Т. В. Інноваційна
стратегія підприємств готельного і ресторанного
господарства – шлях до ефективного розвитку..... 18

Гаращенко Б. В., Столярчук В. М. Сучасний
стан готельного господарства Полтавської області 23

Гордієнко Д. О., Капліна А. С. Підвищення ефективності
функціонування підприємств готельного господарства 28

Горішній І. О., Капліна Т. В. Інтернет-маркетинг
як засіб просування послуг підприємств
готельно-ресторанного бізнесу 33

Грицаєнко А. І., Капліна Т. В. Тренінгові програми
як засіб підвищення продуктивності персоналу
готельних підприємств..... 39

Zhezherya A. I., Volodko O. V. Promising innovative
technologies for implementation in hotel
«Guest house» Kharkiv 46

Крамєренко В. С., Карпенко В. Д. Розробка та
впровадження стандартів обслуговування для
закладу ресторанного господарства при готелі 50

Корнієнко О. А., Миронов Д. А. Сучасні комп'ютерні
технології в організації роботи засобів розміщення 53

- Шевченка. – № 4(205), 2019. – С. 26–33. URL: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2019/205-4/4/>
2. Rogoza M. and Stolyarchuk V. Achievements and Limits of Development of Tourism and Hospitality: Evidence from Ukraine / Tourismis Gesellschaftsrechtliche Transformationen von wirtschaftlichen Systemen in den Zeiten der Neo-Industrialisierung : Collective monograph. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2020. – P. 475–482.
  3. Stolyarchuk V. Approach to innovative management of contemporary accommodation enterprise / Problems and prospects of implementation of innovative research results: collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» (Vol. 1), 2019. Valletta, Republic of Malta: ESPlatform NGO. P. 7–8.
  4. Статистичний щорічник Полтавської області /Головне управління статистики у Полтавській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.21). – Назва з екрана.
  5. Стратегія розвитку туризму та курортів у Полтавській області на 2019–2029 роки [Електронний ресурс]. – URL: <http://poltava-tour.gov.ua/advert/obgovorennya-proektu-strategiyi-rozvitku-turizmu-ta-kurortiv-u-poltavskiyoblasti-na-2019-2029> (дата звернення: 06.10.21). – Назва з екрана.
  6. Інноваційні впровадження та їх вплив на підприємства готельного господарства [Електронний ресурс]. – URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kravec.htm (дата звернення: 21.10.21). – Назва з екрана.

УДК 640.4:005.336.1

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Д. О. Гордієнко, магістр спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

А. С. Капліна, к. е. н., доцент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Анотація. Розглянуто сутність економічної категорії «ефективність», обґрунтовано методичний підхід до забезпечення ефективності функціонування підприємств готельного господарства з урахуванням оцінки їх конкурентоспроможності в

умовах ризику та загроз. В якості ключового показника досліджено рентабельність діяльності підприємств готельного бізнесу з урахуванням показника організаційно-економічної ефективності.

Ключові слова: ефективність, ефективний розвиток, готельне господарство, рентабельність.

Abstract. Grounded methodical approach to assessing the competitiveness of enterprises of hotel business in the face of uncertainty and risk, based on the principles of efficiency of their work and of the effective rate investigated the profitability of hotel enterprises depending on the seasonal tourist flow. Determined that for businesses hotel industry characterized by such types of risks, such as: changes in market conditions; volatility of prices for hotel services; lower quality of service; volatility of the value of resources used in the business of hospitality; lack of financial resources; lack of proper information support potential investors; increased tax pressure; increase interest rates on loans; declining population and volume of tourist flow; lower income levels.

Key words: efficiency, effective development, hotel industry.

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки суб'єкти господарювання прагнуть до максималізації доходів і мінімалізації витрат, тобто прагнуть до ефективного функціонування. Правильне визначення економічного стану підприємства готельного господарства, оцінка ефективності та результативності його діяльності служить першим щаблем для розробки обґрунтованої економічної політики, постановки завдань, які можуть бути реально вирішені для вдосконалення всього діючого механізму.

Наразі існує безліч методик з визначення ефективності та результативності діяльності. Різний підхід ґрунтується на розбіжності понятійного апарату, тому для об'єктивної оцінки необхідно чітко визначитися з самими поняттями [1].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблеми розвитку та ефективної діяльності підприємств готельного госпо-

дарства знаходяться в центрі уваги багатьох вітчизняних вчених: І. Байлика, М. Бойко, С. Гаврилюк, В. Герасименка, М. Гудзь, Г. Круль, Н. Кузнецової, М. Мальської, І. Мендели, П. Пуцентейла, В. Семенова, В. Федорченка, Н. Чорненкої, І. Школи, Л. Шматька; та закордонних науковців: М. Жукової, Г. Папіряна, Х. Роглева, Дж. Уокера, О. Чудновського, Г. Яковлева та ін.

Формування мети. Дослідження ефективності підприємств готельного господарства з позицій підвищення їх конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Готельне господарство, в силу своєї високої фондоємності і тривалого терміну окупності інвестицій, несе істотні втрати в умовах невизначеності і ризику, що обумовлюють стан туристичної галузі. Це стало поштовхом до виділення основних типів ризиків і загроз, що притаманні готельному господарству (рис. 1). Серед основних тенденцій сьогодення у розвитку міжнародного туризму слід віднести поглиблення інтеграційних процесів, втрату ізольованості національного ринку. Вітчизняний туристичний і пов'язаний з ним ринок готельних послуг характеризуються нерівномірністю розвитку за територіальною ознакою. Посилення конкуренції сприяє поява великих міжнародних готельних мереж і керуючих компаній, які проявляють інтерес, перш за все, до ринку готельних послуг м. Києва та Київської області, Одеси, Львова, Дніпропетровська [1–3]. До позитивних моментів цього процесу варто віднести впровадження на українському ринку міжнародних стандартів, що сприяють поліпшенню якості послуг підприємств готельної галузі, особливо в високих цінових сегментах ринку (категоріях готелів «****» і «*****»). Однак зберігається дефіцит засобів розміщення, який не сприяє якісним змінам в інших сегментах ринку готельних послуг, де співвідношення «ціна – якість» не задовольняє прийнятним міжнародним нормам, що істотно знижує туристичну привабливість України в світі.

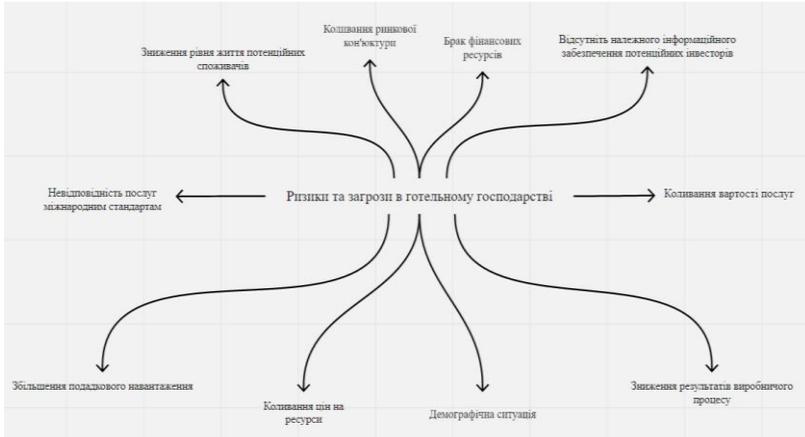

Рисунок 1 – Види ризиків та загроз в готельному господарстві (побудовано автором за [4, 5])

Для забезпечення гнучкості і адаптивності організації до навколишнього середовища система управління готелем, на наш погляд, повинна включати в себе елементи як механістичної структури (готельні стандарти, операційні процедури, функціональний розподіл праці між структурними підрозділами), так і органічної структури (взаємодія між структурними підрозділами без процедури узгодження з відповідними керівниками, відсутність жорсткої спеціалізації всередині структурного підрозділу, що підвищує рівень взаємозамінності і ін.).

Одним із шляхів забезпечення гнучкості і адаптивності підприємства може бути відмова від жорсткої централізації, яка властива лінійно-функціональним структурам управління готелями, делегування максимально допустимого обсягу повноважень керівникам виробничих підрозділів.

Складність управління підприємством готельного господарства зумовлюється обов'язковою наявністю більшості функціональних підрозділів, не залежно від масштабів бізнесу, а також істотною відмінністю виробничих процесів за своїм змістом. Поділ діяльності готелю на основні, допоміжні та обслуговуючі бізнес процеси і передача не орієнтованих на досягнення ринкових переваг функцій, а також функцій, неспецифічних для

готельної сфери, в аутсорсинг може, на наш погляд, підвищити ефективність управління готельним підприємством.

Слід зазначити про вагомість впливу показника організаційно-економічної ефективності, який характерний для готелів України. Отже, при розрахунках прогнозних обсягів реалізованих послуг підприємствами готельного господарства необхідно враховувати коефіцієнт завантаження, який безпосередньо впливає на зазначений показник.

При прийнятті управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності ресурсні потоки у рамках операційної діяльності формуються на підставі одного з безлічі альтернативних сценаріїв. Оскільки заздалегідь невідомо, який із сценаріїв буде реалізований на практиці, все це значно ускладнює процес оцінки ефективності довгострокового розвитку підприємств готельного бізнесу. Приймаючи рішення про ефективність діяльності готелю в умовах ризику і невизначеності, підприємство вирішує завдання з декількома змінними, тобто йому необхідно визначити прийнятне поєднання двох головних компонент «ризик – прибутковість».

Одним з інструментів, що дозволяють проаналізувати конкурентоспроможність підприємства готельного бізнесу є математичне моделювання задачі прийняття рішень в умовах ризику та загроз. При цьому формуються гіпотези поведінки зовнішнього середовища, що дають змогу оцінити кожну альтернативу за допомогою єдиного числового критерію.

Обґрунтування і вибір управлінських рішень, що пов'язані з фінансовими ризиками, ґрунтується на методології і концепції теорії прийняття рішень. Відповідно до цієї теорії, рішенням, що пов'язані з ризиком, властиві елементи невідомості поведінки вихідних параметрів, що обумовлюється неможливістю чіткого визначення значення кінцевих результатів прийняття рішень. У залежності від ступеня невідомості майбутньої поведінки вихідних критеріїв прийняття рішень виділяють умови ризику і умови загроз. В умовах ризику ймовірність настання конкретних подій, які впливають на кінцевий результат, може бути встановлена з певним ступенем точності. Водночас в умовах загроз така ймовірність не може бути детермінована внаслідок відсутності необхідної інформації.

Таким чином, в умовах ризику та загроз більш конкурентоспроможними порівняно з «поодинокими» готелями і в перспективі найбільш стійкі до життя є оптимально сформовані готельні мережі за рахунок об'єднання ресурсів, зокрема фінансових.

Висновки. Отже, вітчизняна індустрія туризму потребує розробки законодавчих основ їхнього функціонування, формування комплексу менеджменту і маркетингу готельних мереж в умовах невизначеності ринкової ситуації і підприємницького ризику суб'єктів готельного господарства.

Список використаних джерел

1. Корнійчук Ю. Готельний ринок України: стан та перспективи [Електронний ресурс]. – URL: <http://realt.avisio.ua/uk/news?id=b0a31638a89c47d2b80a109234314216>. – Назва з екрана.
2. Подлепіна П. О. Конкурентоспроможність як чинник підвищення ефективності функціонування готельних підприємств / П. О. Подлепіна // Вісник Харківського університету імені В. Н. Каразіна. – 2013. – № 1042. – С. 128–131.
3. Полтавська О. В. Сучасний стан кадрового забезпечення підприємств готельного господарства м. Києва / О. В. Полтавська // Економічний простір : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2011. – № 47. – С. 257–267.
4. Осецький В. Підприємницькі ризики та їх страхування в економіці / В. Осецький // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. – Київ : КНУ ім. Т. Шевченка. – Сер.: Економіка. – 2006. – № 81/82. – С. 34–36.
5. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія / за заг. ред. В. Г. Герасименка. – Одеса : Астропринт, 2013. – 304 с.

УДК339.138:004.738.5]:[640.4:338.46]

ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ ЯК ЗАСІБ ПРОСУВАННЯ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

І. О. Горішній, магістр спеціальності Готельно-ресторанна справа освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Т. В. Капліна, д. т. н., професор – науковий керівник

Анотація. У статті розглядається значення соціальних мереж як засобу для просування продуктів та послуг готельно-ресторанного господарства. Обґрунтовується доцільність теми дослід-